Domowe Sposoby Babci

Herbatki, syropy i przepisy ze spiżarni

Spis treści

3–6 • Zeszyt receptur i zioła

7–12 • Herbatki i napary owocowe

13–14 • Napoje z imbirem, cytryną i miodem

15–18 • Syropy, miód z czosnkiem i napój jabłkowy

19–22 • Zamienniki, mycie, etykiety i chłodzenie

23 • Karta własnej receptury

24 • Źródła

Na początek wybierz jeden przepis. Zapisz proporcje, czas i smak, zanim zmienisz składniki.

Załóż zeszyt receptur

1. Zapisz składniki i ilość gotowego napoju. Literę „g” stosuj do masy, a „ml” do objętości.

2. Dopisz czas parzenia lub gotowania. Zapisz, czy napój był przykryty.

3. Oceń aromat i słodycz. Przy kolejnej próbie zmień tylko jedną rzecz.

Przykład: mięta · 5 minut pod przykryciem · następnym razem mniej liści.

Wybieraj składniki spożywcze

Kupuj zioła i owoce oznaczone jako żywność. Jeśli roślinę uprawiasz w ogrodzie, użyj jej tylko wtedy, gdy znasz gatunek i jadalną część.

Jeśli masz wątpliwość co do tożsamości rośliny, pomiń ją. Zrezygnuj z roślin rosnących przy ruchliwej drodze.

Sprawdź etykietę mieszanki. Szukaj pełnej listy składników, zwłaszcza jeśli gotujesz dla kogoś z alergią.

Umyj i wysusz liście

1. Wybierz zdrowe liście ziół kuchennych. Opłucz pod bieżącą wodą i osusz czystym ręcznikiem. [1, 2]

2. Rozłóż w jednej warstwie na tacach suszarki. Ustaw 35–46°C i sprawdzaj liście w trakcie suszenia. [1]

3. Zakończ, gdy ostudzone liście kruszą się w palcach i nie wyczuwasz wilgoci. [1]

Duże, mięsiste liście rozłóż tak, by się nie stykały.

Przechowuj susz w suchym miejscu

1. Pozostaw zioła do wystudzenia. Przełóż do czystego, suchego i szczelnego słoika. [1]

2. Zapisz nazwę rośliny i datę suszenia. Odstaw słoik z dala od światła, wilgoci i ciepła.

3. Jeśli na ściankach pojawią się krople albo susz spleśnieje, wyrzuć zawartość słoika.

Nabieraj zioła suchą łyżeczką. Zamknij słoik zaraz po użyciu.

Herbatka miętowa

Na 1 filiżankę: 200 ml gorącej wody i 1 płaska łyżeczka suszonej mięty spożywczej.

1. Wsyp miętę do zaparzacza. Zalej gorącą wodą.

2. Przykryj filiżankę na 5 minut.

3. Wyjmij zaparzacz i poczekaj, aż napar będzie przyjemnie ciepły.

Na ciepły dzień: schłodź świeży napar i podaj z kostkami lodu.

Herbatka z melisy

Na 1 filiżankę: 200 ml gorącej wody i 1 płaska łyżeczka suszonej melisy spożywczej.

1. Wsyp melisę do dzbanuszka i zalej gorącą wodą.

2. Przykryj na 6 minut. Odcedź przez drobne sitko.

3. Spróbuj po przestudzeniu. Jeśli chcesz, dodaj cienki plaster sparzonej i umytej cytryny tuż przed podaniem.

Herbatka lipowa

Na 1 filiżankę: 200 ml gorącej wody i 1 płaska łyżeczka suszonego kwiatu lipy do zaparzania.

1. Umieść lipę w sitku i zalej gorącą wodą.

2. Przykryj na około 7 minut.

3. Odcedź i podaj po przestudzeniu. Do łagodniejszej herbatki dodaj odrobinę wody.

Jeśli na opakowaniu wskazano inny sposób parzenia, zastosuj instrukcję producenta.

Herbatka rumiankowa

Na 1 filiżankę: 200 ml gorącej wody i 1 płaska łyżeczka suszonego rumianku do zaparzania.

1. Zalej rumianek i przykryj filiżankę na 5 minut.

2. Przelej przez drobne sitko i odczekaj przed podaniem.

Jeśli wiesz o uczuleniu na rumianek, wybierz napar z innego składnika, który dobrze tolerujesz. [3]

Herbatka z suszonych jabłek

Na 1 porcję: 20 g suszonych jabłek i 250 ml wody.

1. Włóż jabłka do małego garnka i zalej wodą.

2. Doprowadź do wrzenia, zmniejsz ogień i gotuj łagodnie 8–10 minut.

3. Przelej do kubka. Miękkie jabłka podaj osobno lub dodaj do owsianki.

Jeśli używasz słodzonych jabłek, posmakuj napoju przed dosładzaniem.

Herbatka z owoców dzikiej róży

Na 1 porcję: 250 ml gorącej wody i susz z owoców dzikiej róży oznaczony jako produkt spożywczy do zaparzania.

1. Odmierz porcję z opakowania i zalej gorącą wodą.

2. Parz zgodnie z instrukcją producenta.

3. Przelej przez gęste sitko lub papierowy filtr. Podaj, gdy herbatka lekko przestygnie.

Napój ma owocowy, cierpki smak. Zacznij od mniejszej porcji suszu, jeśli etykieta na to pozwala.

Napój imbirowy

Na 1 porcję: 250 ml wody i 3 cienkie plasterki świeżego imbiru.

1. Umyj imbir pod bieżącą wodą i odkrój plasterki.

2. Zalej wodą w rondelku. Gotuj na małym ogniu przez 5 minut.

3. Odcedź i spróbuj. Jeśli napój jest zbyt ostry, dolej gorącej wody.

Na koniec możesz dodać sok z cytryny do smaku.

Napój cytrynowo-miodowy

Na 1 porcję: 200 ml ciepłej wody, 1 łyżka soku z cytryny i 1 łyżeczka miodu.

1. Wymieszaj sok z ciepłą wodą.

2. Dodaj miód i mieszaj, aż się rozpuści. Spróbuj i w razie potrzeby dolej wody.

3. Podaj od razu.

Miodu nie podawaj dzieciom przed ukończeniem 12 miesięcy. [4]

Syrop wiśniowy do rozcieńczania

Na małą porcję: 150 g wiśni bez pestek, 100 ml wody i 75 g cukru.

1. Podgrzej wodę z cukrem. Dodaj wiśnie i gotuj łagodnie około 8 minut, mieszając.

2. Przecedź przez sitko do czystego, żaroodpornego naczynia. Małą porcję szybko schłódź i wstaw do lodówki. [2]

3. Zacznij od 1 łyżki syropu na szklankę wody. Dopasuj smak do własnych upodobań.

Zużyj w ciągu 3 dni lub zamroź małe porcje.

Syrop malinowy do lodówki

• Składniki: 200 g malin, 100 ml wody i 100 g cukru. •

1. Odrzuć spleśniałe owoce. Zdrowe maliny opłucz i odsącz. [2]

2. Podgrzej składniki w rondlu i gotuj na małym ogniu około 5 minut, aż maliny się rozpadną.

3. Odcedź do czystego, żaroodpornego naczynia. Schłodź szybko i wstaw do lodówki. [2]

Zużyj w ciągu 3 dni. Do dłuższego przechowania zamroź porcje.

Miód z czosnkiem do podania

- Na 1–2 porcje: mały ząbek czosnku i 1 łyżeczka miodu.

1. Obierz czosnek i drobno posiekaj. Wymieszaj z miodem w małej miseczce.

2. Podaj od razu jako słodko-ostry dodatek do grzanki. Przygotuj tylko tyle, ile zjadasz za jednym razem.

3. Wyrzuć niewykorzystaną mieszankę. Nie odkładaj jej do słoika na później.

Miodu nie podawaj dzieciom przed ukończeniem 12 miesięcy. [4]

Ciepły napój jabłkowy

Na 2 kubki: 1 jabłko, 450 ml wody i mały kawałek laski cynamonu.

1. Umyj jabłko, usuń gniazdo nasienne i pokrój owoc w cienkie plastry.

2. Zalej wodą i dodaj cynamon. Doprowadź do wrzenia i gotuj łagodnie około 10 minut.

3. Wyjmij cynamon i przelej do kubków. Podaj napój ciepły.

Jeśli chcesz mocniejszy aromat jabłek, rozgnieć kilka ugotowanych plastrów w kubku.

Dobierz zamiennik według smaku

Orzeźwiający napar: w herbatce ze strony 7 zastąp miętę melisą. Zacznij od 1 płaskiej łyżeczki suszu.

Kwaśna nuta: do gotowego napoju dodawaj sok z cytryny małymi porcjami i próbuj po każdym dodaniu.

Słodka nuta: napój do podania możesz dosłodzić cukrem zamiast miodem.

Zamienniki zmieniają smak.

Syropy z tego zbioru zawsze szybko schładzaj i przechowuj w lodówce. [2]

Umyj naczynia przed użyciem

1. Umyj ręce wodą z mydłem. Opłucz i oczyść blat, na którym odmierzysz składniki. [2]

2. Umyj sitko, łyżki, naczynia i pokrywki w ciepłej wodzie z płynem. Dokładnie opłucz.

3. Odstaw na czystą suszarkę. Do gorącego syropu używaj naczyń żaroodpornych bez pęknięć.

Do nakładania sięgaj po czystą łyżkę za każdym razem. [2]

Podpisz porcje przed schowaniem

1. Na etykiecie wpisz nazwę i składniki, które domownicy powinni znać.

2. Dodaj datę przygotowania i miejsce przechowywania. Pisz na suchej etykiecie.

3. Jeśli zamrażasz, oznacz każdą porcję osobno.

Przykład: Syrop malinowy · maliny, woda, cukier · 14.07.2026 · lodówka · zużyć do 17.07.2026.

Schłódź i odmierzaj czysto

1. Przelej gotowy syrop do małych żaroodpornych naczyń. Wstaw do lodówki najpóźniej w ciągu 2 godzin. Powyżej 32°C masz na to godzinę. [2]

2. Przechowuj w temperaturze do 4°C. Nabieraj czystą łyżką i zużyj w ciągu 3 dni. [2]

3. Na dłużej zamroź porcje. Rozmrażaj w lodówce. [2]

Jeśli zauważysz pleśń lub nieoczekiwane bąbelki, wyrzuć porcję bez próbowania.

Karta własnej receptury

Nazwa: _____

Data próby: _____

Składniki i ilości:

_____

Czas i sposób przygotowania:

_____

Smak i aromat:

_____

Następnym razem zmienię:

_____

Przykład: napój imbirowy · 3 plasterki, 250 ml wody · 5 minut · zbyt ostry · następnym razem 2 plasterki.

Źródła

[1] National Center for Home Food Preservation • Drying Herbs.

[2] FoodSafety.gov • 4 Steps to Food Safety.

[3] National Center for Complementary and Integrative Health • Chamomile.

[4] Centers for Disease Control and Prevention • Preventing Botulism.

Przepisy służą przygotowywaniu napojów i dodatków do jedzenia. Porcje i czasy parzenia można dopasować do smaku, zachowując zalecenia producenta i zasady chłodzenia.

